

"V edinoati je moč".

(Dalje prih.)

na veje. Policija trdi, da ne pozna morilcev. — Avstrijski konzul v Sredu dobil je par pisem, v katerih mu piše grozilo, da konča tako kakor je končal Stambulov. Konzul zato ne hodi drugače iz hiše, nego oboroženim spremstvom.

Zasramovana kraljica. Predvčerajšnjem so socialisti v Amsterdamu na ulici zasramovali malo nizozemsko kraljico Viljmino. Pijana drhala obkolila je voz in jeden izmed tolpe ponudil je kraljici steklenico žganja, češ, naj pije zdravico socializmu. Prihiti so stražarji in razgnali drhala in zaprli več oseb. Kraljica bila je bleda kô zid in drhtela je od strahu. — To so pojavi groznega posurovljenja človeškega čustvovanja, vse skupaj pa je posledica one vzgoje, ki pozna le „človeška prava“, Boga pa ne! To je sad tistega socializma, ki zahteva za se vse spoštovanje, a sam ne spoštuje nikogar, ni najvišje avtoritete. Potreben je bil, prepotreben, novi šolski zakon v Belgiji, kjer se je najbolj razširil nasilni in krivični socializem.

25letnico groznega krvoprolivanja v letu 1870 so praznovali seveda po vsej Nemčiji. Ali to veselje vendar le ni bilo splošno in neskaljeno; zlasti nižji sloji so izgubili zmisel za taka slavlja. Seveda so se v prvi vrsti socialni demokratje demonstrativno odtežali tem slavnostim. „Norddeutsche Allg. Zeitung“ pozivlja sedaj vlado, naj ukrene potrebno, da bodo mogoče odslej kaznovati take „izgrede“ socialne demokracije. Je pač tako, da zjedinjena Nemčija nikakor ne more priti do tega, da bi mogla v miru in nekaljenem veselju uživati sad svojih zmag.

Različne vesti.

Premeščenje in slovó. Poveljnik tržaškega pomorskega okraja, kontreadmiral grof Oskar Cassini premeščen je v Pulj, kjer prevzame poveljstvo arzenala. Na njegovo mesto v Trstu imenovan je baron Minuttillo. Odhajajočemu kontreadmiralu priredili so tu bivajoči častniki vojne mornarice v restavraciji „Al Giardinetto“ banket v slovó.

Bolezen nadvojvode Frana Ferdinanda. Iz Bolcana javljajo: Zdravniki dovolijo so nadvojvodi Franu Ferdinandu d'Este, da se sme sprehajati po daljših potih. Bolniku se je obrnilo mnogo na boljše. Nadvojvoda se udeleži velikega lova, ki bo septembra meseca. Te dni obišče visokega bolnika brčkone njegov oče, nadvojvoda Karol Ljudevit.

„Sprava med Slovenci“. Pod tem naslovom prinesel je včerajšnji „Slovenski Narod“ članek, v katerem sicer polemizuje proti „Slovenčevim“ stranki, ali povsem mirno in skoro bi rekli dobrohotno, in na tak način, da se vidi, da je piscu bilo le za stvar. Zaključuje pa: „Če hočete, da se razpor med nami poravnava, le približajte se dr. Bleiweisovim načelom v narodnem oziru. Potem pa ne morejo biti za podlago sporazumljenju sklepi katoliškega shoda, temveč posejimo malo nazaj. Leta 1890. smo bili še skoro jedini. In tedaj je bil shod vseh slovenskih deželnih in državnih poslancev v Ljubljani in ta lahko postane za podlago skupnemu delovanju obeh strank. Če je vaša volja za spravo, imate tukaj dobro, podlago; sklepi shoda, na katerem pa je bila jedina vaša stranka, pa ne morejo biti zaradi svoje jednostranosti in pomanjkljivosti v narodnem oziru podlaga nobeni spravi. Sploh pa, če se dela sprava, se mora ozirati na želje obeh; kdor pa vedno hoče, da povsod le njegova velja, ta sprave ne čee, temveč le razdor.“ Skoro da je tako.

Potolažil se je! — „Il Mattino“ namreč. Kar oddahnil se je, težak kamen se mu je odvalil od srca, ko je izvedel, da je „marela slava“ od Vstoka videl le v svoji domišljiji. Vidnim zadovoljstvom pripovedoval je včeraj svojim zelo potrpežljivim, ali pa morda čitateljem, da holmea svetoivanskega niso zaseli sovražniki, ampak — dobri prijatelji. Ne Rusi, ampak Prusi so se naselili pri sv. Ivanu. Kultura tržaška, rešena si!

V svoji prvi notici govoril je v tako resnem tonu, da je človeka morala kar groza obhajati, lice mu je bilo nagrbčeno moreče skrbi, in oko se mu je isknilo; včeraj pa je zopet pokazal gladko lice ter delal globoke poklone milim gostom. Kdo ne bi pojmlil te spremembe. Mesto „barbarov“ došli so omikani ljudje, „zaresno verni“ („Il Mattino“ in vera — prosimo, ne se smeja ti!), ki zahajajo sleherni dan k maši, ki jo čita v stari cerkvi sveto-

ivanski neki duhovnik, došel žnjimi. Pravijo tudi, da so ti ljudje — tako pripoveduje „Il Mattino“ — jako radodarni in da so prinesli lepega denarja seboj. Sploh hočejo živeti v miru in dajati vzgled delavnega življenja.

Nastevisi vse te lepe stvari voščil je „Il Mattino“ naseljencem: obilo sreče!

Nas seveda ne brigajo ni malo ti Prusi in puščali jih bomo pri miru, ako oni ne bodo delali nam nadleže. Ali „Mattinova“ slavofobija (ki jo je pokazal tudi ob tej priliki) je zares gnusna in nedostojna lista, ki bi moral že radi svojih zvez delati na to, da se ublažijo nasprotstva. Mesto tega pa vidimo, da je ravno ta list povsod prvi — hujškač in da v svoji slavofobiji — torej v sovraštvu do večine prebivalca države, v koji se i njemu dobro godi — nadkriljuje celo poznano glasilo najrudečejših med rudečimi: „Il Independentista“.

V domnevanju, da se je pri sv. Ivanu naselilo par Rusov, hujskal je že itak lahko razburljivo občinstvo tržaško proti ljudem, kojih niti poznal ni in o kojih niti ni mogel vedeti, da-li so dobri ali slabi, pobožni ali brezbožni, mirni ali nemirni — hujskal je ter slikal hudiča na steno, ne zato, ker bi bil morda res slutil kako nevarnost, ampak le zato, ker mu je tako velevala njegova slavofobija. In sto proti jednemu bi hoteli staviti, da mu niti do tega ni bilo, da bi res mahnil po „Rusi“, ampak udariti je hotel — po o količanskih Slovincih. V tem grmu tiči zajec. Koliko črnila je že porabilo to klevetniško glasilo, pripoveduje o pravoslavni agitaciji med Slovani, o panslavistiški propagandi, o kotolajočem rublju itd. itd. — sedaj pa so celo „Rusi“ tu, kakor žive in diha — to je bila mastna kost za vse one, ki nas sumničijo v „Mattino“! Kdo ne bi verjel odslej, da imamo tu res tisto „slovansko iredento“, o koji se je že opetovano govorilo v zbornici na Dunaju in ki je baje — tako vsaj se nam je zadržilo z jako verdostojne strani — jedna stalnih postav v vsakoletnem proračunu naše primorske politike in o koji „slovanski iredenti“ trde baje taki ljudje, koje moramo smatrati resnimi, da je veliko nevarnejša, nego pa italijanska iredenta. Fikcija o „slovanski iredenti“ pokriva torej pri nas resnico o italijanski iredenti. In da tej izmišljotini o slovanski iredenti pridobi vsaj nekoliko navidezne verjetnosti, bil je jedini namen najnovejšemu izbruhu „Mattinovemu“.

No, to pot si je klevetnik nakopal le gorostano — blamažo in homeričen smeh je odmeval predvčerajšnjem in včeraj v slovenskih krogih; v italijanskih pa menda — tudi! To pot je bila torej zopet blamaža, a kaj de to, saj ni bilo to prva, ni — zadnja! A to vemo, da bode zopet sumničil „Il Mattino“ pri prvi priliki, ki se mu ponudi.

Še jedno. Mi bi se ne bili brigali za „Ruse“, ako bi se bili isti res naselili, kakor se ne bomo brigali za Pruse, ako nas ne prisilijo k temu. Istotako bi moral postopati tudi „Il Mattino“, ako bi imel le malo pojma o tem, čemur pravimo — takt. Prusi ali Rusi, i njemu bi moralo biti to vsejedno, kajti oboji so za nas — in o zemci! Rusi nimajo ni za las manje pravice do naseljevanja na naši zemlji kakor Prusi! In ako bi hoteli malo brskati po zgodovini, uverili bi si morda celo, da so poslednji podaniki države, ki je še v zadnjih desetletjih — da ne govorimo o prejšnjih časih — vsekala naši državi globokih ran, dočim govori zgodovina leta 1848 vse drugače o državi prvih. Ali čemu pripovedujemo to ljudem, ki nimajo zmisla za drugo, nego za svojo — slavofobijo?

Iz Škodnja nam pišejo dne 29. t. m.: Mestni svet uživa sedaj za par tednov počitnice. Ta čas počitka porablja nekateri občinski svetovalci rudeče barve, da slednji večer prihajajo v našo vas razpravljat o svojih namerah in nakanah, tako, da se to že gnusi nam domačinom. Sinoči so razpravljali n. pr. o postrežnicah v mestni bolnici. Jeden gospodov je omenjal, da v bolničnem zaslanju hoče predlagati, da se namestijo usmiljene sestre mesto dosedanjih postrežnic, ker te poslednje ne vršijo pravilno svoje službe, pač pa delajo škodo bolnikom in mestnim financam. Drugi po se je srdito upiral temu nasvetu, groze in preklinjače, češ da to ne bi

bilo pravično. Rekel je med drugim, da, ako postrežnice kradejo, pa so nune tega stavka ne moremo natisniti, kakor ga je izrekel ta gospod v javni gostilni. Sramota zares, da gospóda, ki hoté, da so zajeli z veliko žlico vso kulturo, govoré v javnem lokalu v takem, le v beznicah navadnem tonu.

Ko je nekdo opomnil temu gospodu da naj nikar ne preklinja, ker bi ga utegnil čuti tam blizu stanujoči duhovnik, zadržal se je prej omenjeni kulturonošec: „Chi che non me vuol scoltar, che vadi via di questa casa“. Razprava je bila toli burna, da so mislili drugi navzoči, da pride do pretepa — med tržaškimi svetovalci rudeče barve.

Dva druga svetovalca sta tolažila svoje tovariše, naj vendar odnehajo od tacega vedenja na javnem prostoru, na kar so se nekoliko pomirili.

Končavši jedno, pričeli so drugo — nabirati denar v proslavo „XX. septembra“ v Rimu. Ker se je nekdo branil dati denarja povpraševaje, kakov namen je temu nabiranju, pončil ga je jeden navzočih: „a cio che scazemo via il papa“, ter ga prisilil, da je i on položil svoj obolus.

Zares plemenito, prav v smislu tiste glasovite kulture. Sodbo o takem početju naj si napravijo čitatelji sami!

Od sv. Marije Magdalene spodnje nam pišejo: Svojedobno ste bili objavili, da je g. Ant. Miklavc med občinstvom nabral 50 kron za nesrečne Ljubljance. To je bila pomota. Dotično svoto so darovali pevec društva „Slava“.

Razpisana štipendija. Primorsko namestništvo razpisuje natečaj za dva državna šolska štipendija za Istro, vsak po 84 gld. Pravico do užitka imajo gimnazijalci, pristojni v kojoj občino poreške škofje, kateri se namerujejo posvetiti duhovskemu stanu. Prošnje do konca septembra t. l.

Razpisana služba. Pri deželnem sodišču v Trstu razpisano je mesto sluga. Plača je 300 gld., spojena s pravom poviška do 350 gld., 25% aktivne doklade in 84 gld. stanarine. Službena oprava. Prošnje predsedništvu do 15. septembra t. l.

Tržaški gostilničar nam piše, da bode pogovor med nekaterimi tržaškimi gostilničarji o razmerah pri zadrugi jutri popoldne. Toliko na znanje drugim slovenskim gostilničarjem.

Novi skladišči. Na pomolu št. II. tržaškega novega pristanišča (svobodno ozemlje) pričeli so graditi dva nova hangarja, ker dosedanja skladišča ne zadoščajo potrebam. Nova hangarja bode stala okolo 50.000 goldinarjev; delo bode dovršeno do zime.

Ljubljana pred 100 leti. Nekemu statističnemu izkazu o prebivalstvu ljubljanskem leta 1788. posnamemo sledeče: Celó mesto ljubljansko imelo je leta 1788 skupno 10.047 prebivalcev in sicer 3962 moškega in 6085 ženskega spola. V posameznih delih mesta bilo je prebivalcev in sicer: v notranjem mestu 4787, na Karlovškem predmestju 163, na Poljanskem predmestju 868, na Št. Peterškem predmestju 1476, na Kapucinskem predmestju, 639, v Gradišči 964, v Krakovem 617 in v Trnovem 533. Vseh hiš je bilo 938, v katerih je stanovalo 1832 rodbin. Koncem leta 1894 pa je imela Ljubljana 1371 hiš in 32.284 prebivalcev. „Slov. Narod“.

Samomor v vlaku. Predvčerajšnjem dopoldne ustrelil se je v stranišču iz Budimpešta v Zagreb vozečega vlaka posestnik Arnold pl. Langenmantel iz Eggenberga pri Gradcu. Strel je počil, ko se je vlak približal postaji Sesvete. Pri samomoru našli so razna pisma, ter 450 gl. in raznih sreček. V posebnem pismu, namenjenem načelniku dotične železniške postaje, prosi samomorilec načelnika, da naj pridrži samomoričevega sina, dokler ne pride iz Gradca sorodnik ponj. Zajedno prosi v istem pismu, da naj se odpošlje samomoričevi ženi njej namenjeno pismo, toda naj se ji nikar poprej ne naznani samomora brzojavnim potom, ker ona da je kriva na njegovi smrti.

H katastrofi v Mostu. Predvčerajšnjem pogreznil se je v kolodvorski ulici v Mostu zopet jeden del neke hiše. To kaže, da so

tam še podzemskie votline in da se je bati prej ali slej nove katastrofe.

Policijsko. Neka gospa, stanujoča v ulici delle Poste vecchie hšt. 10, najela si je včeraj novo dekle, ne da bi bila zahtevala od nje poselskih bukvic. Dekle je bilo v novi „službi“ dve celi uri, potem je zginolo iz hiše. Znajo je nestalo tudi dragocenosti, vrednih 45 gld. — 56letnega težaka Josipa Diano iz Trsta so zaprli, ker je razgrajal v gostilni v ulici Maleanton. Ciano je opsoval stražarja, ki sta ga spremljala v zapor, od koder je bil prišel še-le pred par dnevi, — 33letnega čevljarja Frana Bobka iz Trsta, pristojnega v Postojino, zaprli so, ker se je vrnil v Trst, dasi je bil že izgnan od tu.

Loterijske številke, izžrebane 28. t. m.: Brno 53, 52, 55, 87, 58.

Najnovejšje vesti.

Monakovo 28. Danes predpoludne je bilo tretje glavno zborovanje katoliškega shoda. Zbor je vsprejel predloge o povspesevanju misijonskih družeb, med temi trapistov v Bosni in Dalmaciji, potem predloge za razširjenje nedeljnega počitka za vojake, za odpravo dvobojev, za napravo delavskih stanovanj in za povspesevanje zmernosti. Prihodnji katoliški shod se bode vršil v Dortmundu.

Pri popoludanskem zborovanju je govoril stolni kapltular Dell o avtoriteti modernih vseučilišč in je zaključil z besedami: Brez Boga ni avtoritete. Drž. poslanec Schödlér je govoril o delu rekši: „Z cerkvijo za delo, z cerkvijo za delo ljudstva“. Predsednik Müller je prečital na to brzojavko kardinala Rampolle, v kateri se podeljuje zboru apostolski blagoslov.

Trgovinske brzojavke.
Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.80—6.82
Pšenica za september 1896 6.80 do 6.81. Oves za jesen 5.83—5.85 lita za jesen 5.95—5.97 Koruza za juli-avgst 5.25—5.30 za maj-juni 1896 4.52—4.54.
Pšenica nova od 78 kil. f. 6.05—6.15 od 79 kil. f. 6.10—6.20, od 80 kil. f. 6.15—6.30 od 79 kil. f. 6.25—6.35, od 82 kil. for. 6.35—6.40.
Jedmen 6.70—7.—; praso 6.—; 4.80 ri nova 5.40—5.80.
Pšenica: Brešne ponudbe živahno povpraševanje, promet vedno živahen. Prodaja 40000 mt. st 2—5 dražje. Ri 5 nč, oves 10 nč dražje, jedmen in koruza nespremenjeno. Vrems: lopo.
Praga. Noraturant sladkor za avgust f. 12.20. nova letina 12.50. zopet boljše.
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred odpošiljatev prosoj f. 28.25—28.50, avgust sept. f. 28.50 —. Concazz 29.28 —. Četvorni 30 —. V glavah (sodih) 30.25 —.
Havre. Kava Santos good average avgust 94.25 za november 92.50. milačno.
Hamburg. Santos good average za september 75.25 december 74.25 maro 78.50 mirno

Dunajska borska 28. avgusta 1895

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	100.85	101.—
„ „ „ v srebru	101.15	101.20
Avstrijska renta v zlatu	122.80	122.15
„ „ „ v krouah	101.85	101.25
Kreditno akcijo	407.10	404.60
London 10 let.	120.85	120.90
Napoleoni	9.58 1/2	9.53 1/2
10 mark	11.81	11.81
200 italij. lir	45.70	45.75

Objava.

Javlja se p. n. občinstvu, da so sobe hotela „**R. OBELISKU**“ na Opčinah popolnoma urejene s čisto novim pohištvo in pripravljeni za one, ki želijo prebiti poletje na deželi. Restavracija ima izvrstno laško, nemško in francosko kuhinjo. Neprekosni teran in pivo iz znanice Plzenske pivovarne p. jako nizki ceni. Priporočuje se slavnemu občinstvu za mnogoštevilčen obisk, bode naju ta oja.

I. Goljevčik, lastnik.

Sloveci prašek za zobe
prof. dr. Haiderja je najboljša sredstvo za čuvanje zob pred gnjilobo ter jih čisti, no da bi oškodoval steklenino.
V škatlicah po 30 in 50 nč, izključno v prenovani lekarni
PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.

Tinet.: Stomach: comp.
Svetea Jakoba železodečne kapljice.
Skor več let skušamo domače zdravilo, ki pospešuje prebavil in tek povečuje itd. Steklenica 60 nč. in 1 gld. 20 nč. Kakor domače živce okrepčujoče sredstvo prve vrste, čezal se je skozi večletno rabo dra. Liebera H. ce okrepčujoči eliksir (Tinet. chinina norvotica comp.) — Vastvena znamka f in sidro — steklenice po gld. 1. 2 in 3.50. Po ličniških in uradnih predpisih pripravljanih v lekarni M. Fanta v Trstu (glavna zaloga): Lekarna Serravallo v Trstu; dalje: lekarna I. Zanetti v Trstu; stara c. kr. vojaška lekarna na Dunaju, Stefansplatz, kakor tudi v drugih lekarnah.

Srečke za zidanje cerkve ob jubileju cesarjevem po 1 gld. **predzadnji teden**
Glavni dobitek: **30.000 goldinarjev** vreden
Srečke priporočajo: Gius. Bolaffio, Alessandro Levi, Mandel & Comp.